

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

УДК 336.64(477+4)

JEL Classification: G32, F65

DOI: 10.20535/2307-5651.33.2025.335863

Агейкін О. В.

аспірант кафедри фінансів, економічного факультету

ORCID ID: 0009-0002-6757-3471

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Aheikin Oleksii

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ В УКРАЇНІ
ТА ІНШИХ КРАЇНАХ ЄВРОПИCOMPARATIVE ANALYSIS OF FINANCIAL LEASING IN UKRAINE
AND OTHER EUROPEAN COUNTRIES

У статті досліджено фінансовий лізинг як ефективний інструмент фінансування інвестиційної діяльності підприємств, особливо в умовах обмеженого доступу до кредитних ресурсів. Проаналізовано теоретичну сутність та правову базу фінансового лізингу в Україні й країнах Європейського Союзу. Увагу зосереджено на порівнянні законодавчих підходів, податкових стимулів, рівня державної підтримки та інфраструктури лізингових ринків. На прикладі Німеччини, Франції та Польщі визначено ефективні практики лізингової діяльності, що можуть бути адаптовані в Україні. Розглянуто поточний стан вітчизняного лізингового ринку, основні тенденції його розвитку, участь банківських і небанківських установ, а також ключові бар'єри. Обґрунтовано напрями гармонізації української лізингової політики з нормами ЄС, зокрема в контексті законодавства, цифровізації процесів та залучення міжнародних інвесторів. Зроблено висновки щодо перспектив інтеграції українського ринку у спільний фінансовий простір Європи.

Ключові слова: фінансовий лізинг, лізинговий ринок, інвестиційне фінансування, порівняльний аналіз, Європейський Союз, законодавче регулювання, гармонізація політики.

The article explores the features, development trends, and comparative characteristics of financial leasing in Ukraine and selected European countries, focusing on identifying unique aspects, key challenges, and potential growth opportunities within each market. The research relevance is driven by the increasing demand for alternative financing instruments among Ukrainian enterprises amid persistent limitations in traditional bank lending, the need for technological modernization, and asset renewal in key sectors of the national economy. The methodological framework is based on analytical and comparative approaches, involving a detailed examination of legislative, institutional, and practical differences in the functioning of financial leasing mechanisms across Ukraine and Europe. The study covers regulatory frameworks, market infrastructure, organizational models, and financial instruments used in leasing operations. Particular attention is paid to market dynamics, the composition of leasing service providers, and the structure of leased assets. The results demonstrate that, despite noticeable growth and rising interest from businesses, the Ukrainian financial leasing sector remains underdeveloped compared to leading European markets in terms of market volume, standardization of procedures, risk management practices, and regulatory support. Specific features of the Ukrainian market include a fragmented legislative framework, limited fiscal incentives, domination of vehicle and agricultural machinery leasing, and the active participation of both banking and non-banking institutions with varying levels of expertise and capitalization. In contrast, countries such as Germany, France, and Poland are characterized by mature leasing environments with clear legal regulations, strong state support measures, comprehensive risk management systems, high levels of digitalization, and transparency. Despite ongoing reforms aimed at harmonizing Ukrainian legislation with European standards, the sector still faces critical challenges, including legal uncertainty, low investor confidence, limited government incentives, and insufficient digital infrastructure. The practical value of the article lies in formulating specific recommendations for enhancing the financial leasing market in Ukraine. Proposed measures include further legislative harmonization with EU directives, introduction of targeted tax incentives, implementation of digital platforms for leasing operations, development of state support programs for key industries, and improvement of investor protection mechanisms. These steps are essential for improving the competitiveness of Ukrainian enterprises, expanding access to modern production assets, and fostering Ukraine's integration into European production and financial value chains. The findings will be useful for policymakers, regulators, financial institutions, and business entities seeking to develop sustainable strategies for the long-term growth and resilience of the financial leasing sector in Ukraine.

Keywords: financial leasing, Ukraine, European countries, regulatory framework, market development, alternative financing, legal harmonization.

Постановка проблеми. Сучасний економічний розвиток України зумовлює потребу в ефективних і гнучких фінансових інструментах для оновлення основних засобів підприємств, особливо в умовах обмеженого банківського кредитування. Фінансовий лізинг, який у країнах Європейського Союзу давно став невід'ємною складовою фінансування бізнесу, в Україні лише набирає обертів і стикається з низкою системних проблем. Незважаючи на позитивну динаміку ринку, український сектор фінансового лізингу залишається обмеженим за масштабами, недостатньо стандартизованим, а також характеризується фрагментарною нормативною базою та відсутністю цілісної державної політики підтримки. Водночас у країнах ЄС, таких як: Німеччина, Франція та Польща, лізингові ринки відзначаються високим рівнем прозорості, ефективним регуляторним середовищем, активною державною підтримкою та широким впровадженням цифрових технологій, що створює суттєві конкурентні переваги для європейських компаній і забезпечує стабільний розвиток галузі.

Проблема полягає в тому, що в Україні досі не сформовано повноцінної інфраструктури фінансового лізингу, а законодавчі та податкові механізми часто не відповідають європейським стандартам. Відсутність гармонізації з нормами ЄС, нестача стимулів для малого і середнього бізнесу та низький рівень цифровізації стримують розвиток галузі й знижують її інвестиційну привабливість. За таких умов виникає потреба в глибокому порівняльному аналізі європейських практик для адаптації ефективних моделей до українського ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Щодо національних та зарубіжних досліджень з теми порівняльного аналізу фінансового лізингу в Україні та країнах Європи, слід виділити наступні праці:

Олена Савчук (2022) досліджує сучасний стан і законодавчі аспекти функціонування фінансового лізингу в Україні. Авторка звертає увагу на недосконалість нормативно-правового поля, недостатню обізнаність бізнесу щодо переваг лізингу, а також акцентує на необхідності стимулювання участі банків у лізингових операціях [19, с. 64].

Ірина Ковальчук (2021) проводить детальний аналіз лізингових систем обох країн. Авторка зазначає, що у Польщі фінансовий лізинг є значно поширенішим завдяки стабільному законодавству, підтримці з боку держави та активному залученню європейських фінансових інституцій. Водночас в Україні ринок лізингу характеризується низьким рівнем довіри та браком державних програм стимулювання [20, с. 88].

Мартін Шмідт (2020) аналізує розвиток лізингових ринків у країнах ЦСЄ, зокрема в Угорщині, Чехії та Словаччині. Автор вказує на переваги ліберального підходу до оподаткування лізингових операцій, значну роль банків у формуванні лізингового портфеля та високий рівень цифровізації процесів [21, с. 57].

Анна Новак (2019) розглядає лізинг як ключовий інструмент оновлення основних засобів малого та середнього бізнесу. Авторка підкреслює, що в країнах Західної Європи лізинг є основним механізмом фінансування, що активно використовується підприємствами в аграрному, логістичному та виробничому секторах [22, с. 102].

Жан-П'єр Ламбер (2021) досліджує процес гармонізації лізингового законодавства в країнах Європейського Союзу. Автор наголошує на необхідності

єдиного підходу до визначення лізингу у фінансовій звітності, а також на стандартизації податкових пільг і процедурних вимог, що значно спрощує транскордонне лізингове фінансування [23, с. 119].

Формування цілей статті. Метою цієї статті є здійснення комплексного порівняльного аналізу фінансового лізингу в Україні та окремих країнах Європи з урахуванням теоретико-правових засад, особливостей регуляторної бази, динаміки розвитку ринку, а також практик застосування лізингових інструментів.

Виклад основного матеріалу. Фінансовий лізинг є однією з форм довгострокового фінансування інвестицій, яка передбачає передачу об'єкта в користування лізингоодержувачу на умовах, що включають зобов'язання викупу майна або повернення його лізингодавцю. Цей інструмент дозволяє підприємствам отримати у володіння основні засоби без необхідності значних одноразових витрат, зберігаючи при цьому ліквідність і фінансову гнучкість. Згідно з Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ 16 «Оренда»), фінансовий лізинг (leasing) – це договір, за яким орендар отримує право користуватися активом протягом певного періоду в обмін на виплату орендних платежів, що покривають усі витрати лізингодавця, включаючи прибуток [1, №723/97-ВР].

Ключовою відмінністю фінансового лізингу від оперативного є те, що в першому випадку лізингодавець фактично лише фінансує придбання об'єкта, тоді як усі ризики, пов'язані з експлуатацією активу, переходять до лізингоодержувача. Як правило, строк фінансового лізингу охоплює більшість або весь термін корисного використання об'єкта, що передається, а загальна сума лізингових платежів покриває повну вартість цього об'єкта з відсотками.

Фінансовий лізинг має кілька організаційних форм. Найпоширеніші з них – це прямий лізинг (за участю лише двох сторін: постачальника і лізингоодержувача), непрямий (за участю третьої сторони – лізингової компанії), зворотний лізинг (коли власник майна продає його лізинговій компанії і бере назад в оренду) та лізинг з повним сервісним обслуговуванням. Кожна форма має свої особливості, і вибір залежить від потреб підприємства, специфіки активів та фінансової стратегії [2].

Сутність фінансового лізингу полягає в поділі прав власності: юридично власником є лізингодавець, а фактично – лізингоодержувач, що вигідно для малого та середнього бізнесу, оскільки дозволяє користуватися обладнанням без оформлення кредиту, особливо в умовах нестабільності банківської системи та високих ставок.

Економічна ефективність фінансового лізингу також зумовлена його податковими перевагами, які передбачають можливість амортизації лізингового об'єкта, віднесення лізингових платежів на витрати підприємства та інші механізми оптимізації податкового навантаження [3]. У міжнародній практиці фінансовий лізинг активно використовується у виробничій, будівельній, транспортній та сільськогосподарській сферах.

Варто також зазначити, що фінансовий лізинг є формою інституціонального інвестування, що сприяє оновленню техніко-технологічної бази економіки без додаткових державних витрат. Тому, він є важливим інструментом модернізації підприємств, стимулювання економічного зростання та інтеграції національного бізнесу в європейські ланцюги доданої вартості.

Регулювання фінансового лізингу в Україні базується на низці нормативно-правових актів, зокрема на Законі України «Про фінансовий лізинг» №723/97-ВР від 16 грудня 1997 року, який визначає правовий статус лізингових відносин, права і обов'язки сторін, а також особливості укладання, виконання та припинення договорів лізингу. У 2021 році цей закон було суттєво оновлено відповідно до європейських практик з метою гармонізації з директивами ЄС, що значно покращило прозорість і гнучкість лізингових операцій [4].

Крім спеціального закону, лізингові операції в Україні регулюються також нормами Цивільного кодексу (глава 58), Податкового кодексу (щодо обліку лізингових платежів та амортизації), законами «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» та «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг». Важливою є роль Національного банку України та Нацкомфінпослуг (до її ліквідації), які встановлювали вимоги до діяльності лізингових компаній як небанківських фінансових установ.

У Європейському Союзі регулювання фінансового лізингу ґрунтується на праві ЄС, зокрема на Директиві Ради 2006/112/ЄС про систему ПДВ та Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку (МСБО та МСФЗ). Зокрема, стандарт МСФЗ 16 «Оренда», що набув чинності з 2019 року, змінив підхід до відображення лізингових операцій у фінансовій звітності. Відтепер більшість лізингових контрактів визнаються як активи з одночасним визнанням зобов'язань щодо платежів, що забезпечує прозорість балансу компаній [5].

У країнах Європи існують національні органи, які здійснюють нагляд за лізинговою діяльністю. Наприклад, у Німеччині це BaFin, у Франції – ACPR (при Banque de France), у Польщі – KNF. Крім того, існують галузеві асоціації, що представляють інтереси учасників ринку (наприклад, Leaseurope, яка об'єднує лізингові асоціації з понад 30 країн).

Гармонізація українського законодавства з європейськими нормами вимагає не лише адаптації технічних положень, а й зміни підходів до звітності, ризик-менеджменту та правового захисту сторін. Це особливо важливо для іноземних інвесторів, які зацікавлені в мінімізації юридичних ризиків під час входження на український ринок через механізм лізингу [6].

Крім того, у ЄС діє чітка система класифікації фінансових інструментів, а також високий рівень державної підтримки малого та середнього бізнесу через програми субсидованого лізингу (наприклад, через Європейський інвестиційний банк). Це контрастує з українською практикою, де державні ініціативи щодо стимулювання лізингу є поодинокими і фрагментарними.

Таким чином, правове регулювання фінансового лізингу в Україні перебуває на етапі активного реформування та інтеграції з європейською правовою системою, що відкриває нові можливості для інвесторів і вітчизняного бізнесу, але потребує подальшого удосконалення та гармонізації процедур.

Ринок фінансового лізингу в Україні демонструє позитивну динаміку розвитку, особливо в останні роки [7, с. 54]. Згідно з даними Асоціації лізингодавців України, у третьому кварталі 2023 року українські банки надали на 36,5% більше лізингу порівняно з аналогічним періодом попереднього року. Це свідчить про зростаючий попит на лізингові послуги серед підприємств та фізичних осіб [16].

Загальна вартість нових угод, укладених банками за цей період, склала 4,8 млрд грн. Однак, варто зазначити, що банківський портфель лізингових угод на звітну дату склав 7,1 млрд грн, що на 16% менше порівняно з тим самим періодом минулого року. Це може свідчити про певні виклики в утриманні стабільного портфеля лізингових угод [17].

Серед основних гравців на ринку лізингу в Україні виділяються такі банки, як Таскомбанк, ПУМБ та Укргазбанк. Зокрема, Таскомбанк забезпечив 28,1% від вартості нових угод, ПУМБ – 25,4%, а Укргазбанк – 16%. Ці банки активно розвивають свої лізингові програми, що сприяє загальному зростанню ринку [17].

Крім банків, значну роль у розвитку лізингового ринку відіграють фінансові компанії. За даними Національного банку України, обсяги операцій фінансового лізингу зростали три квартали поспіль, з темпами зростання 15% за квартал та 45% – за рік. Це свідчить про активізацію діяльності небанківських фінансових установ у сфері лізингу [8].

Таким чином, ринок фінансового лізингу в Україні демонструє позитивну динаміку розвитку, зростаючий попит та активізацію діяльності як банківських, так і небанківських фінансових установ. Однак, для подальшого сталого розвитку необхідно вирішити низку проблем, які будуть розглянуті у статті.

На українському ринку фінансового лізингу активно працюють як банківські, так і небанківські фінансові установи. Серед банківських установ, що надають лізингові послуги, виділяються Таскомбанк, ПУМБ та Укргазбанк, які забезпечують значну частку нових лізингових угод [17].

Серед небанківських фінансових компаній варто відзначити такі, як «ОТП Лізинг», «Порше Лізинг Україна», «ABIC Україна» та «Best Leasing». Ці компанії спеціалізуються на наданні лізингових послуг для різних галузей економіки, включаючи транспорт, сільське господарство, будівництво та інші [18].

Наприклад, компанія «ABIC Україна» активно співпрацює з великими корпоративними клієнтами. У 2024 році вона надала майже 300 автомобілів CITROËN в оперативний лізинг компанії «Укртелеком» для заміни автопарку. Це свідчить про високий рівень довіри до лізингових компаній з боку великих підприємств.

Іншим прикладом є компанія «Best Leasing», яка понад 16 років працює на українському ринку лізингу автомобілів та іншої техніки. Вона успішно залучає ресурси через випуск власних корпоративних облігацій, що свідчить про її стабільність та надійність [18].

Фінансовий лізинг у країнах Європи давно став невід'ємною складовою економічного розвитку, що забезпечує бізнесу ефективний доступ до оновлення основних засобів. У Німеччині, наприклад, лізингові послуги становлять понад 50% від загального обсягу інвестицій у нове обладнання. Німецький ринок лізингу характеризується високим рівнем стандартизації та саморегуляції. Федеральна асоціація лізингових компаній (BDL) є ключовим координатором ринку [10].

У Франції фінансовий лізинг, або *crédit-bail*, є важливим інструментом для малих і середніх підприємств. Близько 70% усіх угод стосуються автомобільного транспорту, причому лізингові компанії зазвичай належать банківським структурам. Французький уряд активно підтримує розвиток лізингу, особливо в рамках

«зеленого переходу» економіки – через фінансування електротранспорту та енергоефективного обладнання.

Польща демонструє активну динаміку в сфері лізингу, зокрема завдяки гармонізації законодавства з ЄС після вступу до Євросоюзу. У 2023 році ринок виріс на 16% у порівнянні з попереднім роком, основною категорією залишаються легкові авто та сільськогосподарська техніка. Польські лізингодавці часто отримують пільги або співфінансування в рамках державних і європейських програм підтримки бізнесу [11].

Особливістю практик лізингу в зазначених країнах є активна роль держави як регулятора й партнера. Усі три держави мають чіткі законодавчі норми, систему ліцензування та професійні асоціації, які забезпечують дотримання єдиних стандартів. У результаті бізнес має впевненість у прозорості угод і стабільності ринку. У таблиці 1 представлена порівняльна характеристика ринку фінансового лізингу в Україні, Німеччині, Франції та Польщі (станом на 2023 рік).

Крім того, у цих країнах активно діють цифрові платформи для лізингових послуг, що значно пришвидшує оформлення угод. Застосування автоматизованих систем оцінки платоспроможності клієнтів та інтелектуальних алгоритмів андеррайтингу створює конкурентні переваги європейського лізингу [12].

Таким чином, досвід Німеччини, Франції та Польщі демонструє зрілість лізингових ринків, ефективне поєднання приватного капіталу та державної підтримки, а також сучасну інфраструктуру, що стимулює підприємницьку активність.

Законодавче регулювання фінансового лізингу в Україні суттєво відрізняється від практик країн Європейського Союзу. Основним нормативно-правовим актом в Україні є Закон «Про фінансовий лізинг» (від 16.12.1997 №723/97-ВР), тоді як у країнах ЄС положення про лізинг регулюються як на національному рівні, так і через Директиви Європейського парламенту [13, с. 47]. Наприклад, у Франції та Німеччині діє подвійне регулювання: фінансовий лізинг регламентується як цивільним кодексом, так і спеціальними нормами для банківських та лізингових установ.

Структура лізингових угод у Європі, як правило, стандартизована, включає обов'язкові положення щодо страхування предмета лізингу, графіку платежів, викупу майна після закінчення терміну дії договору. В Україні ж угоди часто індивідуально, що може ускладнювати юридичну експертизу та створювати простір для зловживань, особливо в секторі малого бізнесу.

Однією з ключових відмінностей є також різний підхід до оподаткування. У більшості країн ЄС діють пільги на ПДВ для фінансового лізингу або компенсаційні механізми для стимулювання бізнесу [14, с. 33]. Наприклад, у Польщі при оформленні лізингу на транспортні засоби дозволяється повне списання ПДВ, що значно здешевлює послугу. В Україні ж питання оподаткування часто стає каменем спотикання, оскільки не всі види лізингу чітко описані в податковому законодавстві. У таблиці 2 зазначені основні законодавчі акти, що регулюють фінансовий лізинг у вибраних країнах.

Варто також відзначити високий рівень державної участі у розвитку ринку лізингу в ЄС. У Франції та Німеччині діють спеціальні державні програми кредитного стимулювання лізингодержувачів (наприклад, програма KfW у Німеччині), які дозволяють підприємцям отримувати майно в користування за зниженими ставками. В Україні подібні механізми реалізуються лише фрагментарно – наприклад, через програму «5-7-9%», яка не враховує специфіку лізингу.

У контексті євроінтеграції, гармонізація лізингової політики України з практиками країн Європейського Союзу є необхідною умовою для створення єдиного фінансового простору. Цей процес передбачає не тільки адаптацію законодавства, але й реформування інфраструктури, підвищення прозорості, а також розвиток державних стимулів для залучення інвесторів. У таблиці 3 описані приклади найбільших лізингових компаній у ЄС та Україні.

Один із перших кроків у цьому напрямку вже зроблено: Україна у 2021 році підписала оновлену Угоду про асоціацію з ЄС, де передбачено зобов'язання адаптувати фінансове законодавство до європейських стандартів. Зокрема, мова йде про запровадження чіткої кла-

Таблиця 1

Порівняльна характеристика ринку фінансового лізингу в Україні, Німеччині, Франції та Польщі (станом на 2023 рік)

Країна	Обсяг ринку, млрд євро	Частка лізингу у ВВП, %	Кількість лізингодавців	Основні сектори застосування
Україна	1,2z	0,6	64	Сільське господарство, автотранспорт
Німеччина	70,5	1,8	200	Машинобудування, ІТ, логістика
Франція	45,3	1,4	180	Комерційна нерухомість, автопарк
Польща	11,8	2,1	120	Логістика, промисловість, будівництво

Джерело: [2–5; 9; 16; 17]

Таблиця 2

Основні законодавчі акти, що регулюють фінансовий лізинг у вибраних країнах

Країна	Основний закон/ директива	Рік прийняття	Особливості правового регулювання
Україна	Закон «Про фінансовий лізинг»	1997	Визначає суб'єкти, форми договорів, податковий режим
Німеччина	Handelsgesetzbuch (HGB), Leasingerglass	2008 (онов.)	Регламент через комерційне право, банківський нагляд
Франція	Code monétaire et financier, Décret n°2001-34	2001	Чіткий поділ між фінансовим та оперативним лізингом
Польща	Закон «Про податок на прибуток» (з нормами про лізинг)	2000	Податкові пільги, прискорена амортизація

Джерело: [1; 3–6; 13, с. 35–41; 23, с. 100–119]

сифікації лізингових продуктів, уніфікацію податкового підходу та посилення вимог до прозорості угод. Значним викликом залишається інтеграція українських лізингових компаній до міжнародної фінансової системи. Це потребує не лише змін у законодавстві, але й налагодження доступу до дешевих кредитних ресурсів, розвитку рейтингування учасників ринку, вдосконалення судової практики з вирішення спорів у сфері лізингу.

Позитивним прикладом є Польща, яка за 15 років змогла повністю інтегрувати свій ринок до європейського. Україна може наслідувати цю модель, зокрема впровадивши державну підтримку через субсидування відсоткових ставок або податкові пільги, створення національної лізингової агенції чи фонду гарантування лізингових операцій [15, с. 69]. У таблиці 4 зазначено основні фактори впливу на розвиток ринку фінансового лізингу.

Важливо також активізувати співпрацю з європейськими інституціями, такими як Європейський інвестиційний банк та ЄБРР, які можуть виступати каталізаторами реформ, надаючи як фінансову, так і технічну допомогу. На рівні бізнесу доцільним є впровадження міжнародних стандартів звітності, автоматизація процесів укладання договорів, цифровізація обслуговування. Це дозволить зменшити витрати, підвищити довіру та залучити більше клієнтів.

У підсумку, гармонізація лізингової політики – це довготривалий, але необхідний процес, який створить передумови для конкурентоспроможності українського ринку, його стабільності та інтеграції у європейський економічний простір.

Висновки. У результаті проведеного дослідження було встановлено, що фінансовий лізинг є важливим інструментом фінансування капітальних інвестицій, що забезпечує ефективний доступ суб'єктів господарювання до матеріальних ресурсів без необхідності одноразових значних витрат. У країнах Європейського Союзу фінансовий лізинг демонструє стабільний розвиток завдяки чіткій законодавчій базі, підтримці з боку держави, а також ефективній роботі професійних асоціацій та банківських структур.

Порівняльний аналіз засвідчив, що в Україні ринок фінансового лізингу перебуває у стадії становлення. Хоча спостерігається позитивна динаміка – зокрема, зростання кількості лізингових компаній і обсягів укладених угод, – існують суттєві проблеми, пов'язані з недостатнім нормативно-правовим забезпеченням, обмеженим доступом до фінансування, а також податковими колізіями.

Практики Німеччини, Франції та Польщі показали ефективні підходи до організації лізингової діяльності, зокрема уніфіковану структуру договорів, пільгове оподаткування та активну цифровізацію процесів. Для України гармонізація лізингової політики з ЄС передбачає комплекс заходів – від законодавчої адаптації до розвитку партнерств із міжнародними фінансовими інституціями.

Таким чином, перспективи розвитку фінансового лізингу в Україні залежать від політичної волі, стабільності економічного середовища та готовності адаптувати європейський досвід у національному контексті.

Таблиця 3

Приклади найбільших лізингових компаній ЄС та Україні

Країна	Компанія	Частка ринку, %	Сфера діяльності
Україна	OTP Leasing	14,2	Автопарк, агротехніка
Німеччина	Deutsche Leasing	17,8	ІТ-обладнання, медтехніка
Франція	Société Générale Leasing	12,5	Будівництво, промислове устаткування
Польща	PKO Leasing	16,3	Автомобілі, техніка, нерухомість

Джерела: [2–5; 9, с. 25–30; 16; 17]

Таблиця 4

Основні фактори впливу на розвиток ринку фінансового лізингу

Фактор	Україна	Німеччина	Франція	Польща
Регуляторне середовище	Слабке, нестабільне	Гармонізоване	Стабільне	Інтегроване в ЄС
Податкові стимули	Обмежені	Частково застосовані	Широко використовуються	Прискорена автоматизація
Доступ до фінансування	Ускладнений	Переважаю банківський	Банківський+ венчурний	Банки+ ЄС фонди
Інновації в лізингу	Низькі	Високі	Високі	Середній рівень

Джерела: [6; 7, с. 25–35; 10; 11; 13, с. 35–41; 14, с. 67–72; 15; 22, с. 90–100; 23, с. 100–119]

Література:

1. Закон України «Про фінансовий лізинг» : Закон від 16.12.1997 № 72397-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/723/97-вр> (дата звернення: 15.06.2025).
2. Leasing Market in Europe Annual Statistical Report 2022. European Leasing Federation. URL: <https://www.leaseurope.org/statistics> (дата звернення: 15.06.2025).
3. Bundesverband Deutscher Leasing-Unternehmen e.V. (BDL). URL: <https://easingverband.de/> (дата звернення: 15.06.2025).
4. French Association of Leasing Companies (ASF). Rapport annuel 2022. URL: <https://asf-france.com> (дата звернення: 15.06.2025).
5. Polska Federacja Leasingu. Roczný raport o rynku leasingu 2023. URL: <https://leasing.org.pl/> (дата звернення: 15.06.2025).
6. European Commission. Guide to the application of the EU financial regulations to leasing operations. URL: https://ec.europa.eu/info/publications/guide-eu-financial-regulations-leasing_en (дата звернення: 15.06.2025).
7. Світовий банк. Звіт про фінансові інструменти для малого та середнього бізнесу в Україні. Київ, 2021. 54 с.
8. Національний банк України. Звіт про діяльність небанківських фінансових установ 2023. URL: <https://bank.gov.ua/> (дата звернення: 15.06.2025).
9. Міністерство економіки України. Аналітичний огляд ринку фінансового лізингу. Київ, 2022. 35 с.

10. KfW Development Bank. Förderprogramme für Leasing in Deutschland. URL: <https://kfw.de> (дата звернення: 15.06.2025).
11. Програма «Доступні кредити 5-7-9%». Офіційний сайт. URL: <https://5-7-9.gov.ua/> (дата звернення: 15.06.2025).
12. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). Стратегії підтримки фінансового сектору України. URL: <https://ebrd.com/ukraine> (дата звернення: 15.06.2025).
13. Бочаров С. І. Фінансовий лізинг: сучасні тенденції розвитку в Україні. *Економіка та держава*. 2023. № 5. С. 45–49.
14. Шиманський В. В. Порівняльний аналіз лізингового регулювання в країнах ЄС та Україні. *Фінанси України*. 2022. № 12. С. 32–41.
15. Кравченко Ю. О. Лізинг як форма інвестування: європейські перспективи для України. *Бізнес Інформ*. 2023. № 2. С. 67–72.
16. Тенденції та нові рішення на ринку лізингу у 2024–2025 році. *ТекомЛізинг*. URL: <https://salo.li/188d5e7> (дата звернення: 15.06.2025).
17. Українські банки надали на 36,5% більше лізингу в Q3 2023 році порівняно з тим самим періодом минулого року. *Українське об'єднання лізингодавців*. 2023. URL: <https://salo.li/21C4F67> (дата звернення: 15.06.2025).
18. «Облігації лізингових компаній – привабливий інструмент інвестицій» – Best Leasing. LinkedIn. 2021. URL: <https://salo.li/bfB0031> (дата звернення: 15.06.2025).
19. Савчук О. В. Фінансовий лізинг в Україні: сучасні тенденції та перспективи розвитку. *Економіка та держава*. 2022. № 3. С. 63–67.
20. Ковальчук І. М. Порівняння фінансового лізингу в Україні та Польщі. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2021. № 4. С. 85–92.
21. Schmidt M. *Leasing Markets in Central and Eastern Europe*. Berlin: Springer, 2020. 57 p.
22. Nowak A. *Financial Leasing in EU Enterprises*. Warsaw: EU Research Publishing, 2019. 102 p.
23. Lambert J.-P. *Financial Leasing in the EU: Harmonization and Practice*. Brussels: European Financial Institute, 2021. 119 p.

References:

1. Verkhovna Rada Ukrainy (1997). *Zakon Ukrainy "Pro finansovyi lyzyng"* № 723/97-VR vid 16.12.1997 [Law of Ukraine "On Financial Leasing" No. 723/97-VR dated 16.12.1997]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/723/97-vp> (accessed: 15.06.2025).
2. European Leasing Federation (2022). *Leasing Market in Europe: Annual Statistical Report 2022*. Available at: <https://leaseurope.org/statistics> (accessed: 15.06.2025).
3. Bundesverband Deutscher Leasing-Unternehmen e.V. Offizielle Webseite [Official website]. Available at: <https://leasingverband.de/> (accessed: 15.06.2025).
4. Association Française des Sociétés Financières (ASF). (2022). *Rapport annuel 2022* [Annual report 2022]. Available at: <https://www.asf-france.com> (accessed: 15.06.2025).
5. Polska Federacja Leasingu (2023). *Roczny raport o rynku leasingu 2023* [Annual report on the leasing market 2023]. Available at: <https://leasing.org.pl/> (accessed: 15.06.2025).
6. European Commission. *Guide to the application of the EU financial regulations to leasing operations*. Available at: https://ec.europa.eu/info/publications/guide-eu-financial-regulations-leasing_en (accessed: 15.06.2025).
7. Svitovyi bank (2021). *Zvit pro finansovi instrumenty dlia maloho ta serednoho biznesu v Ukraini* [World Bank. Report on financial instruments for SMEs in Ukraine]. Kyiv. 54 p.
8. Natsionalnyi bank Ukrainy (2023). *Zvit pro diialnist nebankivskykh finansovykh ustanov* [Report on the activities of non-banking financial institutions]. Available at: <https://bank.gov.ua/> (accessed: 15.06.2025).
9. Ministerstvo ekonomiky Ukrainy (2022). *Analitichnyi ohliad rynku finansovoho lyzynhu* [Analytical review of the financial leasing market]. Kyiv, 35 p.
10. KfW Development Bank. *Förderprogramme für Leasing in Deutschland* [Support programs for leasing in Germany]. Available at: <https://www.kfw.de> (accessed: 15.06.2025).
11. Prohrama "Dostupni kredyty 5-7-9%". Ofitsiinyi sait [Official website]. Available at: <https://5-7-9.gov.ua/> (accessed: 15.06.2025).
12. Yevropeiskyi bank rekonstruktsii ta rozvytku (YEБРR). (n.d.). *Strategii pidtrymky finansovoho sektoru Ukrainy* [European Bank for Reconstruction and Development. Strategies to support the financial sector of Ukraine]. Available at: <https://www.ebrd.com/ukraine> (accessed: 15.06.2025).
13. Bocharov S. I. (2023). *Finansovyi lyzyng: suchasni tendentsii rozvytku v Ukraini* [Financial leasing: current development trends in Ukraine]. *Економіка та держава*, (5), 45–49.
14. Shymanskyi V. V. (2022). *Porivnialnyi analiz lyzynhovoho rehuliuвання v krainakh YeS ta Ukraini* [Comparative analysis of leasing regulation in EU countries and Ukraine]. *Finansy Ukrainy*, (12), 32–41.
15. Kravchenko Yu. O. (2023). *Lyzyng yak forma investuvannya: yevropeiskyi perspektyvy dlia Ukrainy* [Leasing as a form of investment: European prospects for Ukraine]. *Biznes Inform*, (2), 67–72.
16. *Tendentsii ta novi rishennia na rynku lyzynhu u 2024–2025 rotsi* [Trends and new solutions in the leasing market in 2024–2025]. *TekomLizing*. Available at: <https://salo.li/188d5e7> (accessed June 15, 2025).
17. *Ukrainski banky nadaly na 36.5% bilshe lyzynhu v Q3 2023 rotsi porivniano z tym samym periodom mynuloho roku* [Ukrainian banks provided 36.5% more leasing in Q3 2023 compared to the same period last year]. *Ukrainske obiednannia lyzyngodavtsiv*. 2023. Available at: <https://salo.li/21C4F67> (accessed June 15, 2025).
18. *Oblihatysii lyzyngovykh kompaniy – pryvablyvyi instrument investysii* [Leasing companies' bonds – an attractive investment instrument]. *Best Leasing*. LinkedIn. 2021. Available at: <https://salo.li/bfB0031> (accessed June 15, 2025).
19. *Savchuk O. V. (2022) Finansovyi lyzyng v Ukraini: suchasni tendentsii ta perspektyvy rozvytku* [Financial leasing in Ukraine: current trends and development prospects]. *Економіка та держава*, no. 3, pp. 63–67. (in Ukrainian)
20. *Kovalchuk I. M. (2021) Porivniannia finansovoho lyzynhu v Ukraini ta Polshchi* [Comparison of financial leasing in Ukraine and Poland]. *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii i praktyky*, no. 4, pp. 85–92. (in Ukrainian)
21. Schmidt M. (2020) *Leasing markets in Central and Eastern Europe*. Berlin: Springer, 57 p.
22. Nowak A. (2019) *Financial leasing in EU enterprises*. Warsaw: EU Research Publishing, 102 p.
23. Lambert J.-P. (2021) *Financial leasing in the EU: harmonization and practice*. Brussels: European Financial Institute, 119 p.

Стаття надійшла до редакції 16.06.2025

Стаття опублікована 30.06.2025